

Кроп Павло Борисович

кандидат економічних наук,

*доцент кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД факультету аграрного менеджменту
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Кроп Павел Борисович

кандидат экономических наук,

*доцент кафедры административного менеджмента и ВЭД факультета аграрного менеджмента
Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины*

Crop Paul

PhD,

*assistant professor of administrative management and FEA Faculty of Agricultural Management
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*

Тищенко Олександр Миколайович

Студент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Тищенко Александр Николаевич

студент

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

Tischenko Alexander

Student

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

РОЛЬ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

РОЛЬ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В ЭКОНОМИКЕ УКРАИНЫ

ROLE OF AGRICULTURE IN THE ECONOMY UKRAINE

Анотація. Досліджено питання ролі сільського господарства в економіці України..

Ключові слова: економіка, сільське господарство, Україна.

Аннотация. Исследован вопрос роли сельского хозяйства в экономике Украины.

Ключевые слова: экономика, сельское хозяйство, Украина.

Summary. The question of the role of agriculture in the economy of Ukraine.

Key words: economy, agriculture, Ukraine.

У кожній державі, в будь-якому суспільстві сільське господарство є життєво необхідною галуззю народного господарства, оскільки зачіпає інтереси буквально кожної людини. Адже нині понад 80% фонду споживання формується за рахунок продукції сільського господарства. Тому виробництво її є найпершою умовою існування людства [1].

Характерною рисою початку ХХІ ст. для аграрного сектору економіки України та національного агропро-

довольчого ринку є їх розвиток під впливом інтенсифікації в процесі міжнародної економічної інтеграції. У 2008 р. Україна стала членом СОТ, у 2012 р. було парафровано текст Угоди про асоціацію між ЄС та Україною, включаючи поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі, і майже одночасно відбулася ратифікація Договору про зону вільної торгівлі в рамках Співдружності незалежних держав, який набув чинності з вересня 2012 р. Стрімке зростання мережі

регіональних торговельних угод стало характерною рисою процесів лібералізації міжнародної торгівлі. Регіональні інтеграційні об'єднання формуються навколо нових центрів інтеграції, які мають більший масштаб і рівень розвитку економіки та політичний вплив, тому при укладанні двосторонніх угод зменш розвиненими економіками виникає асиметричність у домовленостях на користь інтеграційних центрів[2].

Зовнішня торгівля України – діяльність суб'єктів господарської діяльності України та інших держав, яка має місце як на території України, так і за її межами і яка зводиться до посередництва між виробниками і споживачами по здійсненню угод купівлі-продажу товарів або послуг. Зовнішня торгівля України поділяється на експортну (вивізну) – рух товарів або послуг від українського виробника до іноземних споживачів, та імпорتنу (ввізну) – рух товарів/послуг від іноземного виробника до українських споживачів. Зовнішня торгівля складається з торгівлі товарами та послугами, в даній роботі ми детальніше розглянемо саме динаміку зовнішньої торгівлі послугами України.

Проаналізувавши дані рисунка 1 ми бачимо, що в період з 1996–2008 рр. обсяги експорту та імпорту товарів зростали, світова економічна криза 2007–2010 рр. вплинула на динаміку географічної й товарної структури зовнішньої торгівлі України. Вітчизняні товаровиробники почали інтенсивніше опановувати ринки Близького Сходу, Китаю, Індії, Єгипту. В українському експорті зменшилася частка сировинних матеріалів, зросла частка машинно-технічної продукції, збільшилися відносні показники імпорту нафти і природного газу. Конфлікт на сході

та геополітична напруга, що посилюються, суттєво вплинули на економіку та суспільство. Як наслідок, спричинили поглиблення рецесії економіки та спад показників зовнішньої торгівлі [4].

При розгляді регіональної структури торгівлі України: можна виділити такі ознаки:

1. Україна проводить зовнішньоторговельні операції майже з 160 країнами.

2. Усі регіони України беруть участь у експорті-імпорті товарів, при цьому найбільша питома вага до початку подій на сході припадала на Дніпропетровську, Донецьку, Київську області.

3. Серед країн світу найголовнішими зовнішньоторговельними партнерами є Країни СНД, ЄС, США.

4. Після початку воєнних дій на сході України експорт товарів в країни СНД знизився на 17,71 млрд дол. США, а імпорт на 24.01 млрд дол. США [6].

Не всі галузі господарства дають однаковий економічний ефект, тому варто розглянути структуру експорту товарної продукції за 2016 рік.

Основні ознаки **товарної** структури зовнішньої торгівлі України:

1) товарна структура зовнішньої торгівлі України охоплює понад 20 номенклатурних груп, серед яких домінують: Продовольчі товари та сировина для їх виробництва (42%), чорні та кольорові метали та вироби з них (23%);

2) в експорті до країн СНД з України домінують продовольчі, сировинні товари, текстиль, продукція машинобудування;

3) в українському експорті до ЄС домінують сировина й продовольство: чорні та кольорові метали,

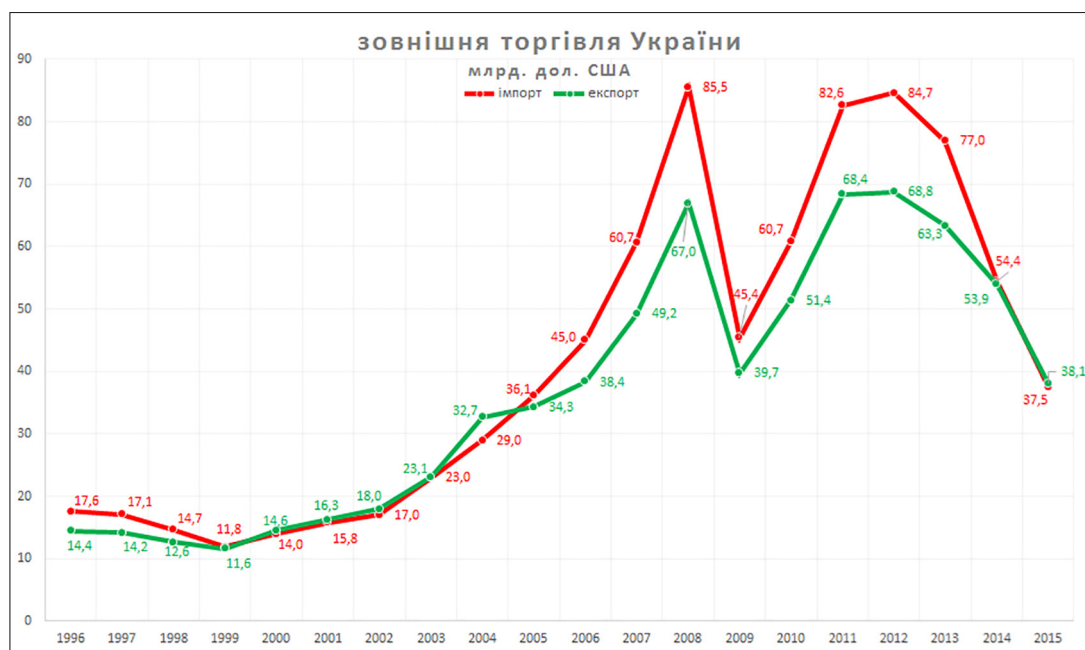

Рис. 1. Динаміка зовнішньої торгівлі товарами за 1996–2015 рік. Джерело: [3]

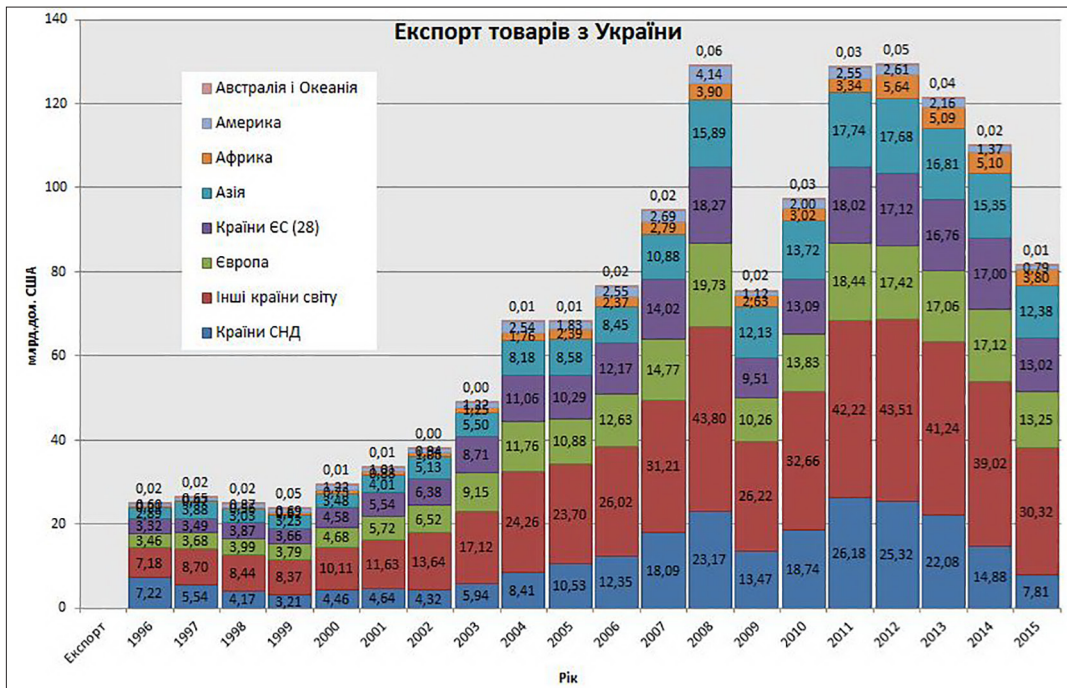

Рис. 2. Динаміка експорту товарів з України за 1996–2015 роки за регіонами світу. Джерело: [5]

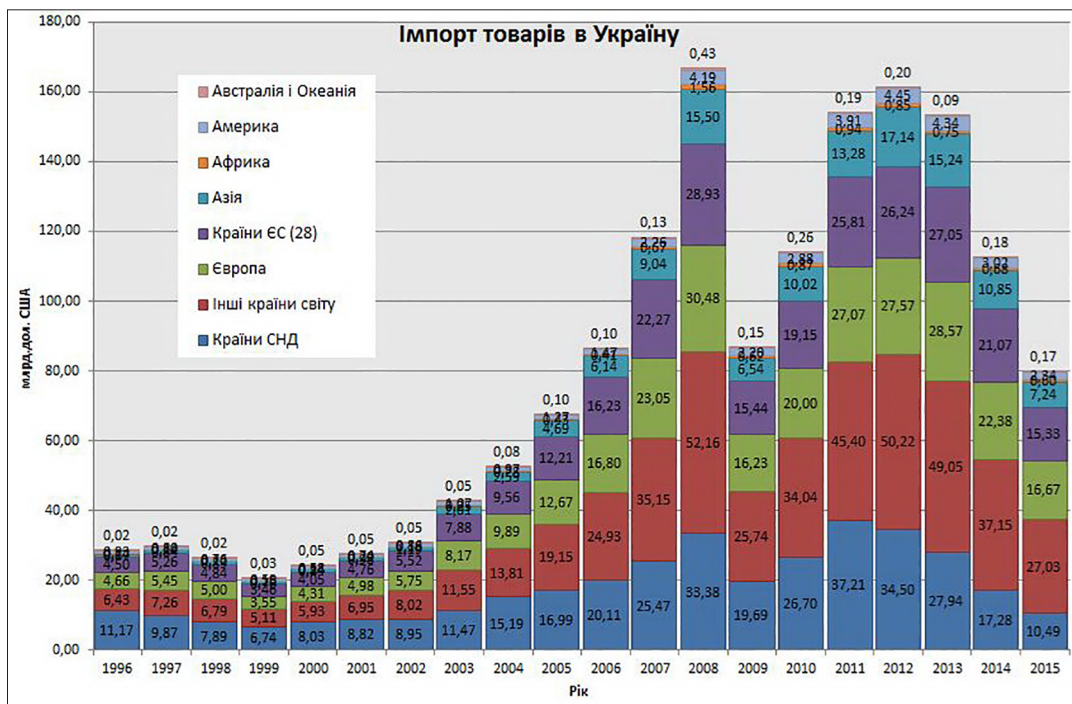

Рис. 3. Динаміка імпорту товарів з України за 1996–2015 роки за регіонами світу. Джерело: [5]

добрива, бавовна та волокно, масло й жири, хімічна продукція. З ЄС Україна імпортує продовольчі товари, машини та обладнання;

4) у структурі експорту з України до США зростає частка чавуну і скорочується частка сталі; експортуються нафта і нафтопродукти, бітумні суміші, озокерит. Український імпорт із США характеризується домінуванням ядерних реакторів, котлів, обладнання, їхніх складових та продовольчих товарів.

Сільське господарство України є одним з головних джерел експорту. Цьому сприяють і великі масштаби сільськогосподарського землекористування і родючі землі. У поєднанні з працьовитістю українського народу це виводить Україну на одне з провідних місць за аграрним потенціалом. Таким чином, сільське господарство є галуззю, що відіграє винятково важливу роль у процесі входження України у світовий ринок [8].

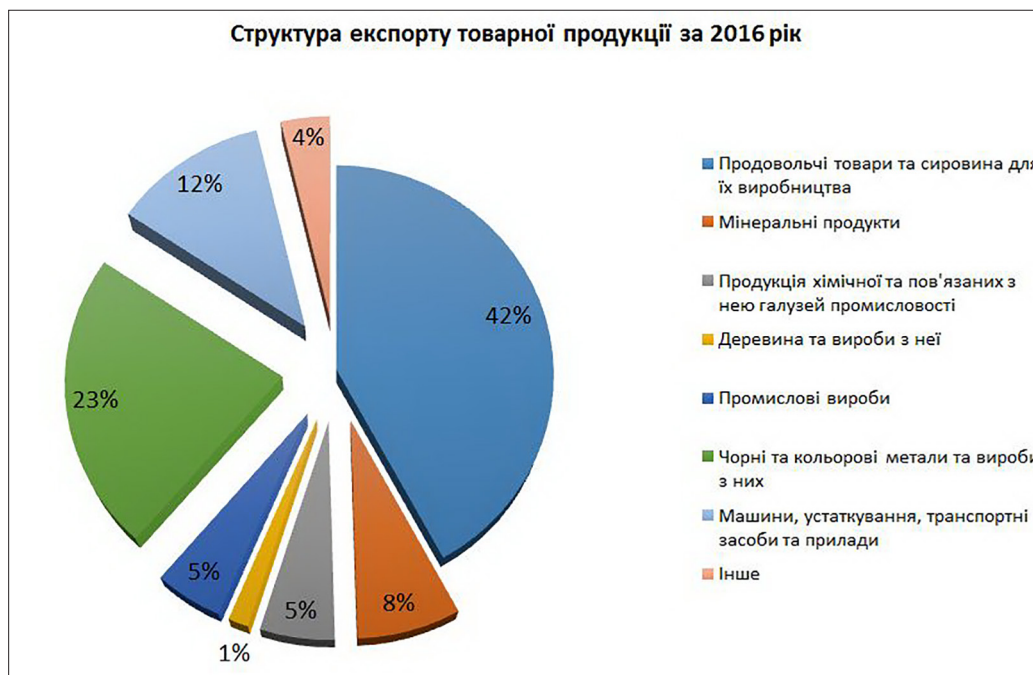

Рис. 4. Структура экспорту товарної продукції за 2016 рік. Джерело: [7].

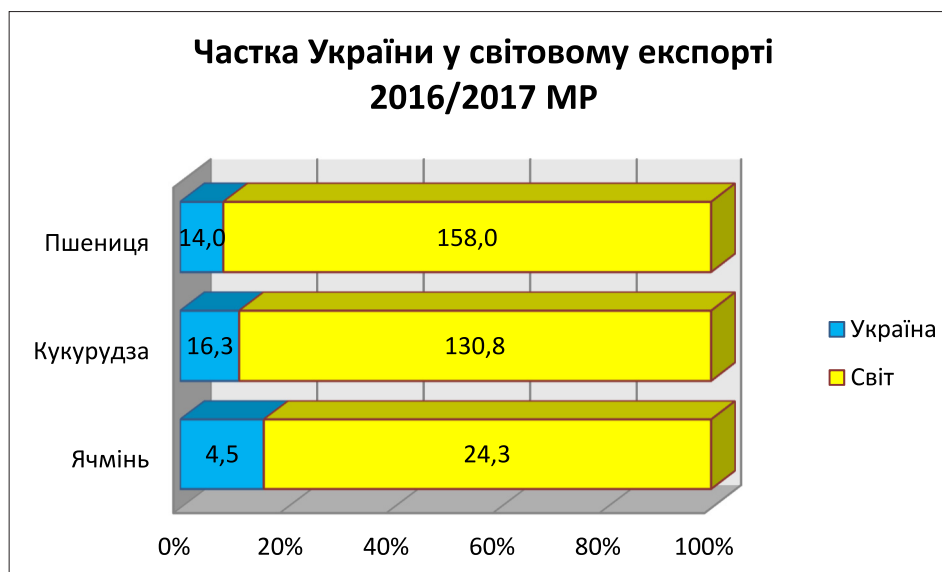

Рис 5. Частка України в світовому експорті 2016/2017 МР. Джерело: [9]

На даний момент не дивлячись на економічні проблеми і політичну нестабільність в країні, сільське господарство України продовжує закріплювати свої позиції на світовому ринку продовольства Зростає експортна виручка сільгоспвиробників. За даними Міністерства аграрної політики Україна в 2016 році

зайняла перше місце в світі по експорту соняшникової олії, четверте — зерна кукурудзи, шосте — пшениці.

З даного рисунку ми бачимо що у 2016/2017 МР Український експорт пшениці складе 9% від світового, кукурудзи — 12%, ячменю — 19%.

Література

1. Дудар В. Основні тенденції розвитку агропродовольчого ринку України у зовнішньоекономічній діяльності/ Дудар В.// Вісник ТНЕУ № 1, 2014 р. – С. 81–90.
2. Як неоголошена війна впливає на економіку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org>
3. Зовнішня торгівля України [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://uk.wikipedia.org>
4. Особливості сільського господарства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua>
5. Динаміка експорту України у 2015 році [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://knteu.kiev.ua>
6. Зовнішня торгівля України: географічна і товарна структура [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pidruchniki.com>
7. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Моніторинг біржового ринку (журнал) № 2 (33), лютий 2015.
9. Офіційний сайт міністерства сільського господарства США [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу <http://www.usda.ru>